

มาตรการผ่อนชำระค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญา

ณัฐชยาน์ ศรีสุวรรณโน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2557

Measure about Judgment Installment Payment of Fine in Criminal Case

Nuttaya Sresuwonno

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้ ก็เนื่องด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูง จากอาจารย์ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณาเป็นที่ยปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งมาให้คำปรึกษา คำแนะนำรวมถึงการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร ที่ได้โปรดกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต และรองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ได้โปรดกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนซึ่งได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณนายสมปอง ศรีสุวรรณโน และนางจุรี ศรีสุวรรณโน บิดา และมารดาที่ข้าพเจ้าเคารพรัก ซึ่งกรุณาอบรมสั่งสอนและสนับสนุนผู้เขียนในด้านการศึกษามาโดยตลอดรวมถึงเป็นกำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเป็นที่สำเร็จ

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ ในการศึกษาผู้เขียนขอยกผลประโยชน์ให้แก่บิดามารดา ครูอาจารย์ตลอดทั้งผู้แต่งตำราและบทความต่างๆที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้รวมถึงตัวผู้เขียนด้วย

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์นี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ณัฐชยาน์ ศรีสุวรรณโน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษปรับ.....	8
2.1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับโทษปรับ.....	9
2.1.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	10
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับโทษปรับ.....	11
2.1.3 วัตถุประสงค์ของโทษปรับ.....	15
2.2 ประเภทของการกำหนดโทษปรับ.....	17
2.2.1 การปรับตามที่กฎหมายกำหนด โดยแยกออกเป็นขั้นสูงสุดและขั้นต่ำสุด.....	17
2.2.2 การปรับโดยกำหนดตามวันและรายได้ (Day Fine).....	18
2.2.3 การปรับตามจำนวนเท่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำผิด.....	20
2.2.4 การปรับตลอดระยะเวลาที่กระทำผิด.....	20
2.3 หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดโทษปรับ.....	21
2.3.1 การกำหนดโทษปรับไว้อย่างเด็ดขาด.....	23
2.3.2 การกำหนดโทษปรับไว้อย่างสัมพัทธ์.....	23
2.3.3 การกำหนดโทษปรับแต่ไม่ระบุอัตราโทษที่แน่นอน.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. การบังคับโทษปรับและมาตรการผ่อนชำระค่าปรับ	
ในประเทศไทยและต่างประเทศ.....	24
3.1 การบังคับโทษปรับและมาตรการผ่อนชำระค่าปรับตามคำพิพากษา	
ในระบบกฎหมายไทย.....	26
3.1.1 หลักเกณฑ์การกำหนดโทษปรับและการบังคับคดีโทษปรับ.....	26
3.1.2 แนวปฏิบัติในการบังคับคดีโทษปรับตามคำพิพากษาของศาล.....	37
3.1.3 แนวปฏิบัติในการผ่อนชำระค่าปรับในกฎหมายไทย.....	53
3.1.4 การพิจารณาเจตนารมณ์ในการบัญญัติ	
และการใช้กฎหมายอาญามาตรา 29.....	67
3.2 หลักเกณฑ์และแนวทางการผ่อนชำระค่าปรับในต่างประเทศ.....	72
3.2.1 การบังคับโทษปรับและผ่อนชำระค่าปรับในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	72
3.2.2 การบังคับโทษปรับและผ่อนชำระค่าปรับในประเทศอังกฤษ.....	80
3.2.3 การบังคับโทษปรับและผ่อนชำระค่าปรับในประเทศเยอรมนี.....	91
4. วิเคราะห์ปัญหาการนำมาตรการผ่อนชำระค่าปรับตามคำพิพากษา	
มาใช้บังคับในคดีอาญา.....	102
4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับโทษปรับในประเทศไทย.....	102
4.1.1 ปัญหาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษปรับ.....	102
4.1.2 ปัญหาด้านประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย.....	104
4.1.3 ปัญหาด้านหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย.....	107
4.1.4 วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้โทษปรับ.....	111
4.2 แนวคิดและความจำเป็นในการนำมาตรการผ่อนชำระค่าปรับ	
ตามคำพิพากษามาบังคับใช้ในประเทศไทย.....	115
4.2.1 การนำมาตรการผ่อนชำระค่าปรับมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้น.....	115
4.2.2 ผลกระทบในการบังคับโทษปรับเข้ากับทรัพย์สินของผู้ต้องโทษ.....	117
4.2.3 ข้อดีและข้อเสียในการใช้มาตรการผ่อนชำระค่าปรับในประเทศไทย.....	122

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อการนำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับ ตามคำพิพากษามาใช้บังคับในประเทศไทย.....	125
4.3.1 ด้านรูปแบบและแนวทางปฏิบัติ.....	125
4.3.2 ด้านมาตรการบังคับ.....	128
4.3.3 การนำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับ ตามคำพิพากษามาใช้บังคับในคดีอาญา.....	131
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	136
5.1 บทสรุป.....	136
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	140
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้เขียน.....	151

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 การลงโทษจำคุกแทนค่าปรับ.....	83
3.2 ระดับโทษปรับขั้นสูงแต่ละชั้น.....	84
3.3 ลักษณะของความผิดและอัตราโทษปรับ.....	85
3.4 สถิติคดีที่ศาลพิพากษาตามกฎหมายอาญาในปี ค.ศ. 2003.....	93